

Stella Annani
Utvärderingsavdelningen

8569
stella.annani@hsv.se
www.hsv.se

2010-03-03

Mötesanteckningar från Jämställdhetsrådets möte den 19 februari 2010

1. Anteckningarna från föregående möte godkändes utan ändringar.
2. Informationsrunda.
  - a. Lars berättade om Sulf-projektet Work-life-balance, där han ingår. I samband med uppdraget var han nyligen i London på en konferens där det bland annat gavs en presentation av ett pris som ges av Athena Swan (se www.athena). Priset har till syfte att uppmuntra naturvetenskapliga och tekniska institutioner att rekrytera fler kvinnor till akademien inom dessa områden. Lars tyckte det vore en god idé med något liknande pris i Sverige. Kanske kunde Högskoleverket på något sätt premiera miljöer som verkar aktivt i denna fråga. Gunilla påpekade att Högskoleverket inte har medel för sådana ändamål men att man skulle kunna ta kontakt med Teknikdelegationen.
  - b. Gunilla berättade om en workshop som verket ordnar med Pia Höök som representerar ett nätverk där bland andra Volvo och Skanska ingår. Workshopen, som kommer att äga rum på verket den 19 april, syftar till erfarenhetsutbyte mellan industri och akademi när det gäller frågor som handlar om rekrytering och befordran/utveckling av kvinnor. Talare blir Anders Flodström och Anna Wahl. Ett antal jämställdhetshandläggare från lärosäten med tekniska utbildningar kommer också att delta.
  - c. Högskoleverkets VP. Det faktum att verket fortfarande inte vet hur det nya kvalitetssystemet kommer att se ut gör det svårare att planera inför det kommande året. Det är oklart hur jämställdhetsperspektivet kommer att integreras i de kommande utvärderingarna.
  - d. Högskoleverkets likabehandlingsplan. Gunilla informerade om de nya rutinerna kring likabehandlingsplanen som ska integreras i nästa års VP på ett mer systematiskt sätt än tidigare. Alla aktiviteter (alltså även de som rör likabehandling) kommer att finnas med i VP:n. Inför 2011 kommer fokus att ligga på det externa likabehandlingsarbetet, dvs. på främjandeuppgiften. Verket kommer dock även fortsatt att ha en separat likabehandlingsplan så att man kan överblicka vad som gjorts och vad som ska göras. Claes efterlyste mer konkretion i

likabehandlingsplanerna. Mycket handlar om att kartlägga. Uttrycket ”känna sig likabehandlad” bör bytas ut mot ”vara likabehandlad”. Annika tyckte att det i och för sig inte är fel om vi kartlägger i år om vi nästa år har konkreta åtgärder framtagna. Mona undrade om det är obligatorisk närvaro på seminarierna. Det är det inte, men rådet föreslog att det skulle ses som en merit att delta i de seminarier som ordnas. Anna undrade hur chefsutbildningen följs upp. Det vore intressant att veta vilken effekt chefernas utbildning har haft i avdelningarnas arbete. Jämställdhetsrådet uttryckte önskemål om att få se medarbetarundersökningen. Rådet kommer även gärna med synpunkter när det gäller verkets handlingsplaner vid trakasserier.

e. Propositionsförteckningen. Gunilla informerade om att autonomiutredningen har resulterat i en promemoria som nu är på remiss. I den föreslås att lärosätena får större frihet när det gäller den interna organisationen, men att de även fortsatt kommer vara statliga myndigheter.

Lars undrade varför rådet inte fått ta del av de pågående regeringsuppdragen som rör specialistsjuksköterskeexamen och psykoterapeutexamen. Gunilla tog på sig att undersöka saken.

f. Genusskrifterna. Högskoleverket kommer inte att fortsätta att tillsammans med Nationella genussekretariatet ge ut genuskrifterna. En viss öppning finns dock för att göra ytterligare en skrift om biologi. Anna har hört sig för med VR om de kan tänka sig gå in i stället för Högskoleverket, både finansiellt och med expertkunskap, men det är inte troligt då VR ska stödja grundforskning och inte har till uppgift att sprida forskning. Anna undrade också om HSV:s jämställdhetsråd kan stå som expertgrupp utan att Högskoleverket finansierar.

Eva Ferndahl var inbjuden till rådet för att diskutera vad som kan göras istället för genuskrifter. En idé var att ta fram en handbok för jämställdhetsarbete på lärosätena. Susanne konstaterade att DO har relativt lite informationsmaterial av det slaget. Anna föreslog att Kerstin Alnebratt på Nationella genussekretariatet tar kontakt med Eva F för att se om det finns några samarbetsmöjligheter.

3. Positiv särbehandling

Aleksandra Sjöstrand informerade rådet om den pågående remissen om att ta bort skrivelsen som tillåter positiv särbehandling vid antagning till högre utbildning. Regeln, som infördes 1991, var tänkt att gynna jämställdhet men effekten har varit den motsatta; kvinnor har i hög grad missgynnats vid antagning till flera populära utbildningar. Aleksandra berättade att möjligheten att komplettera gymnasiebetygen har gjort att väldigt många har 20,0. I praktiken blir det nästan obligatoriskt att skriva högskoleprovet vilket i sin tur missgynnar personer med ett annat modersmål än svenska. Claes menade att det inte är regeln om positiv särbehandling som är problemet utan hur den har tillämpats. Annika sa att regeln ändå blir för svår för

lärosätena att tillämpa på ett meningsfullt sätt. Claes berättade att han kommer att delta i en tv-sänd debatt om positiv särbehandling den 8 mars. Mona föreslog att man i remissvaret från Högskoleverket ändå kunde påpeka att tanken med positiv särbehandling var god och att det inom arbetslivet fortfarande finns anledning att tillämpa den.

4. Propositionen en ny lärarutbildning

Utvärderingsavdelningens chef Maria Sundkvist informerade rådet om proposition om en ny lärarutbildning. Den nya lärarutbildning som föreslås är en reaktion mot den reform från 2003 som innebar en sammanhållen lärarexamen. Kraven i den nya lärarutbildningen ska vara högre ställda, valfriheten för studenterna mindre och ämnesdjupet ska öka. Istället för en examen ska det nu bli fyra lärarexamina, en förskollärarexamen, en grundlärarexamen, en ämneslärarexamen och en yrkeslärarexamen. Ämneslärarexamen kommer att innehålla fasta ämneskombinationer. Lärosätena kommer att behöva ansöka hos Högskoleverket om examenstillstånd för att ge en eller flera av de nya lärarexamina som föreslås. Tidsplanen är snäv. Arbetet ska vara klart i oktober så att lärosätena kan anta studenter till de nya utbildningarna hösten 2011. Susanne påpekade att låsta ämneskombinationer kan föra med sig ännu mer könsbunda utbildningsval.

5. Verksdagen

Högskoleverkets verksdag kommer att äga rum den 5 maj kl 9 (frukost till dem som kommer före 9) till kl 12 med efterföljande lunch. Gunilla bad om tips från rådet på lämpliga inslag. Anna tyckte att det vore bra med en presentation av vad likabehandling omfattar. Claes tyckte också att det är viktigt att klargöra vad som är likabehandling och vad som är jämställdhet. Annika föreslog att man också kan diskutera normer och våra egna blinda fläckar. Gunilla undrade om några ur rådet kunde tänka sig att ställa upp som talare denna dag. Flera av rådets medlemmar sa att de kunde närvara under verksdagen. Annika och Claes föreslog att de kunde hålla en gemensam presentation av diskrimineringslagstiftningen och om likabehandling/jämställdhet. Dag kunde eventuellt prata om hur man skapar genusmedvetna organisationer.

6. Diskussion om diskrimineringslagarnas sammanslagning och konsekvenser.

Enligt Claes fanns det politisk enighet om att slå samman de olika ombudsmännen till en diskrimineringsombudsman och att slå samman de tidigare sju diskrimineringslagarna. Trots det är det ingen av diskrimineringsgrunderna som har vunnit på sammanslagningen. Jämställdhet som begrepp finns inte med i diskrimineringslagen. Det som hänt är att man flyttat tyngdpunkten från främjandeuppgiften till att motverka diskriminering. Annika påpekade att många tror att bestämmelserna är de samma för de olika diskrimineringsgrunderna, vilket inte är fallet.

Den kommitté som fick i uppgift att se över om aktiva åtgärder (i diskrimineringslagens tredje kapitel) bör vara lika för alla diskrimineringsgrunderna och omfatta samtliga områden har nu kommit med sitt betänkande. På flera punkter ansåg rådets medlemmar att betänkandet är en tillbakagång. Till exempel föreslås att arbetsgivarens inte behöver vidta aktiva åtgärder om antalet anställda inte är fler än 25.